

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра програмних засобів

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

« _____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН 08 «Бази даних»

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Інженерія програмного забезпечення»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет ІРЕ, ФКНТ

(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2020 рік

Робоча програма _навчальної дисципліни ППН 08 «Бази даних» для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення», освітня програма (спеціалізація) «Інженерія програмного забезпечення», 2020 року - 9 с.

Розробник: Корнієнко С.К., к.т.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри програмних засобів

Протокол від 18 серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри програмних засобів

« ____ » _____ 2020 року _____ (Субботін С.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету інформатики та обчислювальної техніки
Протокол від « ____ » _____ 2020 року № 1

« ____ » _____ 20 _____ року Голова _____ (_Касьян М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 0501 Інформатика та обчислювальна техніка	обов'язкова	
Модулів –	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) 121 «Інженерія програмного забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		30 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		120 год.	172 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0,05

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: вивчення загальних принципів побудови та функціонування баз даних, а також надбання практичних навичок розробки та налагодження відповідного програмного забезпечення.

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- формування у студентів уявлень щодо основних понять теорії і практики сучасних СКБД для використання їх в практичній діяльності;
- вивчення основ проектування та створення БД в складі інформаційних систем;
- вивчення побудови сучасних СКБД та технологій їх використання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

загальні компетентності: К02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові компетентності:

- К15. Здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем;
- К18. Здатність аналізувати, вибирати і застосовувати методи і засоби для забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки);
- К19. Володіння знаннями про інформаційні моделі даних, здатність створювати програмне забезпечення для зберігання, видобування та опрацювання даних;
- К23. Здатність реалізовувати фази та ітерації життєвого циклу програмних систем та інформаційних технологій на основі відповідних моделей і підходів розробки програмного забезпечення;
- К25. Здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення;
- компетентності, достатні для представлення основних понять теорії та практики сучасних систем баз даних, а також розуміння напрямків розвитку сучасних інформаційних технологій в області збереження та обробки даних.

очікувані програмні результати навчання:

- ПР03. Знати основні процеси, фази та ітерації життєвого циклу програмного забезпечення;
- ПР08. Вміти розробляти людино-машинний інтерфейс;

- ПР10. Проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування;
- ПР13. Знати і застосовувати методи розробки алгоритмів, конструювання програмного забезпечення та структур даних і знань;
- ПР18. Знати та вміти застосовувати інформаційні технології обробки, зберігання та передачі даних;
- ПР21. Знати, аналізувати, вибирати, кваліфіковано застосовувати засоби забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки) і цілісності даних відповідно до розв'язуваних прикладних завдань та створюваних програмних систем;
  - знати парадигми організації баз даних; проблеми, які виникають під час побудови та використанні сучасних банків даних; основні підходи та загальні принципи проектування баз даних на концептуальному, логічному та фізичному рівнях;
  - вміти проектувати інформаційне забезпечення інформаційних систем; експлуатувати сучасні СКБД; обслуговувати системи баз даних;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Інформаційні системи. Основи побудови систем баз даних.

Тема 2. Концептуальне проектування баз даних.

Тема 3. Реляційна модель даних.

Змістовий модуль 2

Тема 4. Логічне проектування баз даних.

Тема 5. Основи мови SQL.

Тема 6. Захист даних. Транзакції, відновлення, паралелізм, цілісність.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Інформаційні системи. Основи побудови систем баз даних	24	6		8		10	23	1				22
Тема 2. Концептуальне проектування баз даних	27	4		8		15	27	1				26
Тема 3. Реляційна модель даних.	21	6				15	41	1		2		38
Тема сам. роб.: Електронні таблиці.	20					20						
Разом за змістовим модулем 1	92	16		16		60	91	3		2		86
Змістовий модуль 2												
Тема 4. Логічне проектування баз даних	22	4		8		23	23	1				22
Тема 5. Основи мови SQL Д	26	4		6		27	27	1				26
Тема 6. Захист даних. Транзакції, відновлення, паралелізм, цілісність.	21	6				39	39	1				38
Тема сам. роб.: Електронні таблиці.	20					20						
Разом за змістовим модулем 2	88	14		14		60	89	3				86
Усього годин	180	30		30		120	180	6		2		172

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Створення та редагування бази даних	6
2	Створення запитів	6
3	Створення інтерфейсу користувача	6
4	Розробка звітів	6
5	Використання макросів	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Електронні таблиці. Основні визначення, створення та редагування електронної таблиці, робота з формулами та функціями, побудова графіків.	20
2	Електронні таблиці. Макроси, консолідація даних, звідні таблиці, експорт/імпорт до баз даних.	20
	Разом	40

7. Методи навчання

Лекції, лабораторні роботи, самостійна робота.

8. Методи контролю

Письмові роботи на модульному контролі, залік. Контроль самостійної роботи передбачає вибіркоче опитування, виконання розрахунково-практичних завдань, написання рефератів і включення окремих питань до модульного контролю.

9. Критерії оцінювання

Формування залікової оцінки

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	CP	T4	T5	T6	CP	100
12	12	12	14	12	12	12	14	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Оцінювання курсового проекту (роботи)

Працездатне програмне та інформаційне забезпечення інформаційної системи	Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
до 50	до 30	до 20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Бази даних». «Робота з СКБД MySQL» для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» усіх форм навчання / Уклад. С.К. Корнієнко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 34 с.

2. Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «Бази даних» для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» усіх форм навчання / Уклад. С.К. Корнієнко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 38 с.

3. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Бази даних» для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» усіх форм навчання / Уклад.: С.К. Корнієнко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 22 с.

4. Програма, методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни «Бази даних» для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» заочної форми навчання / Уклад.: С.К. Корнієнко. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 26 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Корнієнко С.К. Системи баз даних: організація та проектування: Навч. Посібник. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2006. – 252 с.

2. Корнієнко С.К. Проектування інформаційного забезпечення автоматизованих систем. Навч. Посібник. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 210 с.

Допоміжна

3. Пасічник В.В., Резніченко В.А. Організація баз даних і знань. – К.:ВНУ, 2006. – 384 с.

4. Дейт К. Введение в системы баз данных / К.Дейт. – М.,СПб.: Вильямс, 2008. – 781 с.

12. Інформаційні ресурси.

1. MySQL.